

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی با قیمت فقط دو هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

گزارش تخصصی آموزگار ابتدایی

تقویت نگرش مثبت دانش آموزان نسبت به دنیای اطراف از طریق

هنر و نقاشی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی با قیمت فقط دو هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

فهرست

- چکیده ت
- کلید واژه ها: ت
- مقدمه ۱
- توصیف وضعیت موجود و تشخیص و بیان مسأله ۲
- اهداف پژوهش ۳
- هدف کلی: ۳
- اهداف جزئی: ۳
- جمع آوری اطلاعات ۴
- اطلاعات از طریق همکاران ۵
- اطلاعات از طریق والدین ۶
- از طریق همکاران متخصص ۶
- مطالعه از طریق کتاب ها و مجلات ۷
- ضرورت تحقیق ۷
- تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات و داده های پژوهش ۱۱
- انتخاب راه حل جدید و موقت ۱۲
- اجرای طرح جدید و نظارت بر آن ۱۳
- ارزیابی بعد از اجرای طرح (نقاط قوت) ۱۷

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی با قیمت فقط دو هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

- نقاط ضعف : ۱۹
- بیان گزارش نهایی و نتیجه گیری ۱۹
- پیشنهادها ۲۰
- منابع و مآخذ ۲۱

چکیده

پژوهش انجام شده در سال تحصیلی با این هدف که چگونه توانستم نگرش مثبت دانش آموزان به دنیای اطراف آنها را با هنر و نقاشی افزایش دهم صورت گرفت، زیرا متوجه شدم دانش آموزانم به رنگ آمیزی و نقاشی علاقه نشان نداده و فعالیت های آن را انجام نمی دهند. در این پژوهش سعی شده به سؤالات زیر پاسخ داده شود.

- ✓ علت ضعف دانش آموزانم در نقاشی و رنگ آمیزی چیست؟
 - ✓ چگونه می توان آنها را با تکنیک های مختلف هنری آشنا کرد؟
 - ✓ چگونه می توان اهمیت نقاشی و رنگ آمیزی را به دانش آموزان و خانواده های آن ها نشان داد؟
 - ✓ چگونه می توان علت بی توجهی به نقاشی و رنگ آمیزی و ریشه های آن را تا حد زیادی بر طرف کرد؟
- روش پژوهش به صورت پیش تجربی با تک گروه انجام شده و تکنیک های مورد استفاده شده در این پژوهش پرسش نامه، مصاحبه، مشاهده و... می باشد.
- نتایجی که از این پژوهش حاصل شد عبارتند از:

- ✓ افزایش علاقه و اشتیاق دانش آموزانم به نقاشی و رنگ آمیزی
- ✓ افزایش خلاقیت و نو آوری دانش آموزان علاوه بر نقاشی و رنگ آمیزی به سایر دروس.
- ✓ ایجاد ارتباط خوب و معنی دار بین نقاشی و رنگ آمیزی و سایر دروس و کاربردهای آن در زندگی و امور روزانه.
- ✓ ایجاد نگرش مثبت در دانش آموزانم از طریق هنر به دنیای اطراف و زندگی آن ها.

کلید واژه ها:

نقاشی و رنگ آمیزی - جذاب - علاقه - یادگیری - دانش آموزان.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این گزارش تخصصی با قیمت فقط دو هزار تومان به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

www.asebankafinet.ir

هنر دنیای بی‌عیب خواستن و دنیای برترین خواستن است، دنیایی زیبا و زیبایی نوید شکوه و گشایش می‌دهد و همه نگرش‌های مثبت در وعدگاه زیبایی به هم می‌رسند چرا که پیش از آن که به وصف درآید اعجاب تولید می‌کند و فاصله زمانی و مکانی را از میان می‌برد. در اهمیت هنر، شادروان غلامحسین یوسفی در کتاب «چشمه‌ی روشن» نوشته است:

من همیشه یکی از مظاهر صنع خداوند را در هنر و آفرینش هنرمندان و دید هنری دیده‌ام. شگفتا در قلم جان‌بخش آن نقاش و پیکره‌تراش و خوش‌نویس و یا در پنجه‌گرم پوی، نوازنده لحن آفرین و... که هر چند از حیث پیکر و اندام‌ها نظیر هر فرد دیگرند، هزاران تن به مدد هم نیز نمی‌توانند ذره‌ای از هنر آنان را به وجود آورند و گفته‌اند هنر بر بال خیال پرورش می‌یابد، آب و رنگ و امید به همراه خیال پروری آینده را دیدنی‌تر می‌کند و پیوند امید و آینده را مستحکم‌تر می‌سازند و درک هنر و انتقال تجربه‌ی ارزشمند هنری می‌تواند در تعادل جامعه و ارزشمند کردن گوهر وجودی هر انسان مؤثر باشد و این همان ایجاد زمینه برای تحقق هنرمند مفید بودن است. (تیموری: ۱۳۹۴، ۲) در این راستا که سرمایه‌ای عظیم است که دست‌مایه هر معلم هنر است، که نباید آن را با بی‌توجهی کم‌ارزش بداند زیرا سرمایه هنر ایران دارای شکوه انکارناپذیری است که باید آن را شناخت و یک معلم خوب و مهربان هنر می‌تواند منادی این شیوه‌ی پسندیده برای دانش‌آموزان خود باشد و آرمان هنری آن‌ها را با پاداش ملموس پاسخ دهد، پس باید امید و آینده که دو بال پرواز برای هنرمند است را به عنوان باوری عمیق در خود تکرار کنیم و نوشتن درون را که بر پرمایگی و اصالت همراه است را در دانش‌آموزان پرورش دهیم و چون هنر می‌تواند قدرت درک، شناخت و یادگیری را در دانش‌آموزان افزایش دهد و مهارت‌های زیادی از جمله بهتر دیدن و شنیدن، مهارت‌های اجتماعی ابراز وجود، اعتماد به نفس و کاهش اضطراب را به آنان دهد و نقش بنیادی که در پیشبرد سایر علوم دارد را باید توجه کرد. در آموزش هنر به دانش‌آموزان، اولیا، معلم و خود دانش‌آموز، هر کدام در جای خود نقش به‌سزایی دارند، کم‌کاری و عدم همکاری یکی از این سه مورد باعث اختلال در روند کار خواهد شد، برای این منظور باید یک معلم خلاق دانش‌آموزان را به این درس علاقه‌مند کند، زیرا که به دلایل

زیادی دانش آموزان علاقه خاصی به این درس ندارند، با بهره گیری از راهکارهای متفاوت و متنوع، آنان را به هنر و ساعت تدریس آن علاقه مند کرد تا لاقلاً در سطح اولیه و ابتدایی به آن ها آموزش داده شود با این کار دانش آموز علاقه مند، والدین را نیز علاقه مند می کنند.

با توجه به مطالب گفته شده آشکار می گردد که نقش و جایگاه هنر در زندگی انسان به چه میزان دارای اهمیت است و طبیعی است که این امر برای کودکان و دانش آموزان ضروری تر است زیرا در این سنین دارای اوج خلاقیت و تفکر و افکار بدیع هستند و با پرورش خلاقیت های هنری آنان می توان زمینه ی اعتلای خود و جامعه را هر چه بیشتر فراهم کرد همیشه هنرمندان حس شان زودتر از دیگران عمل کرده، آینده نگر هستند و جلوتر از زمان خود حرکت می کنند و نمی شود انسان تربیت دینی داشته باشد اما فهم و درک هنری نداشته باشد ولذت و زیبایی هنر را درک نکند. (شریف زاده: ۱۳۸۶، ۶)

در این پژوهش، به دنبال علاقه مند کردن دانش آموزان به نقاشی و رنگ آمیزی بودم .

توصیف وضعیت موجود و تشخیص و بیان مسأله

اینجانب شاغل در مدارس آموزش و پرورش شهرستان دارای سال سابقه خدمت و مدرک در سال تحصیلی تدریس در مدرسه را به عهده داشته ام تحقیق و پژوهش بنده مربوط به دانش آموزان است اما با توجه به موضوع پژوهش در جاهایی از نظرات و تجربیات سایر دانش آموزان و همکاران و دانش آموزان و حتی در جلسه گروه های آموزشی از نظر سایر همکاران هنر نیز استفاده شده است

پس از گذشت یک یا دو هفته که از شروع سال تحصیلی می گذشت، متوجه شدم دانش آموزان با آن که در سایر دروس وضعیت خوبی دارند یا دست به مداد نبرده یا این که خیلی ابتدایی همراه با ایراد زیاد آن را میکشد و رنگ آمیزی میکند و با بی حوصلگی و چهره ی درهم رفته مشغول کار شده و بیشتر کارهایش شبیه هم و یا خیلی ابتدایی و ساده در حد یک خانه که لامپ آن از بیرون مشخص بود یا درختهایی شبیه بستنی کیم، این ها برای دانش آموز ضعیف می نمود .

با توجه به محوری بودن خود دانش آموز در فعالیت های نقاشی و رنگ آمیزی، که در راستای اهداف

این پژوهش هم هست به دنبال این بودم که:

- ❖ چه راهکارهایی عملی را می توانم ارائه دهم تا هم میزان علاقه مندی و هم مهارت دانش آموزان را به نقاشی و رنگ آمیزی بیشتر کنم؟
- ❖ چگونه می توان کلاس را برای بچه ها جذاب و خوشایند کرد؟
- ❖ چگونه اطمینان یا بهم که دانش آموزان فعالیت های هنر را که با توجه به وقت کم در کلاس، به خانه می برند خودشان با علاقه انجام می دهند؟
- ❖ چگونه می توان نگرش منفی خانواده ها به نقاشی و رنگ آمیزی را عوض کرد؟

اهداف پژوهش

هدف کلی:

میزان علاقه مندی دانش آموزان به شرکت در فعالیت های متنوع نقاشی و رنگ آمیزی افزایش یافته، و کاربرد آن را در زندگی خود دیده و به مزیت های اصلی هنر مردم پسند، که کشف ارزش های هنری در هر چیز است برسد

اهداف جزئی:

- ❖ یادگیری نقاشی و رنگ آمیزی در دانش آموزان افزایش و به صورت تعمقی، تثبیتی و معنا دار باشد، افزایش این اعتقاد و نگرش در آن ها علاوه بر تغییر تفکر، خلاقیت و... به رشد و توانایی، فکری و فرهنگی خود و خانواده هایشان نیز منجر می شود و این بازخورد مثبتی در کل جامعه دارد.
 - ❖ ایجاد نگرش مثبت در درس اساسی و کاربردی هنر
 - ❖ پرورش دقت، تمرکز، اعتماد به نفس، اثرات مثبت روانی و... در انجام تکالیف و در روحیه شخص و ایجاد توانایی کاربرد این فعالیتها در زندگی روزمره
 - ❖ تقویت قوه ابتکار و خلاقیت، پرورش نظم فکری - توانایی درست اندیشیدن از طریق یادگیری
- فعالیت های مختلف هنری بوده است.

پس از جمع آوری داده ها و اطلاعات لازم، مهمترین علل به دست آمده از اطلاعات گرد آوری شده در باره بی علاقه‌گی و ضعف فعالیت هنری و عدم جذابیت نقاشی و رنگ آمیزی برای دانش آموزان به صورت مختصر عبارتند از:

- ❖ با نشاط نبودن فضای کلاس
- ❖ ترس از خراب کشیدن و درست نبودن نقاشی و رنگ آمیزی
- ❖ اهمیت ندادن خانواده ها، اداره، اولیاء مدرسه
- ❖ آشنا نبودن والدین، دانش آموزان و... با اهداف و اهمیت نقاشی و رنگ آمیزی و نقش کاربردی در زندگی روزمره
- ❖ وابسته بودن دانش آموزان در کارهای هنری به دیگران مخصوصاً خانواده
- ❖ اهمیت دادن اولیاء، دانش آموزان، مدیر و معاون و... به درس هایی که به نظر خودشان مهم است که قطعاً هنر جزء آن ها نیست
- ❖ نگرش منفی بعضی از والدین و دانش آموزان به نقاشی و رنگ آمیزی
- ❖ توجه نداشتن بعضی از معلمان هنر و والدین به تفاوت های فردی دانش آموزان و توانایی های آنها

جمع آوری اطلاعات

برای اثبات وجود مشکل و به دنبال آن، راه حل مسأله مورد نظر و نیاز مبرم به کسب اطلاعات کافی و منطقی و مدارک لازم و جامع از وضعیت دانش آموزان والدین، همکاران مدرسه و مدیر و معاون محترم به عنوان منابع اصلی جهت گرد آوری اطلاعات، که از طریق مصاحبه، پرسش نامه، نظر خواهی، مشاهده و مطالعه یک سری مجلات و کتاب های معتبر، مرتبط با موضوع، در نظر گرفته شد تا طرح، از ارزش و اعتبار لازم برخوردار باشد (حبیبی فکور، سرمدی: ۱۳۹۰، ۶۸) به منظور گرد آوری اطلاعات به شرح زیر عمل کرده و برای حل این مشکل، ترجیح دادم ابتدا با خود دانش آموزان مشورت کنم و از او و سایر دانش آموزان نظر خواهی کنم.

۱. چرا به نقاشی و رنگ آمیزی علاقه مند نیستند؟

۲. نظرشان درباره نقاشی و رنگ آمیزی چیست؟

۳. چرا از انجام فعالیت در کلاس فرار میکنند؟

۴. دلیل ضعف و مشکلاتشان در نقاشی و رنگ آمیزی چیست؟

بعد از جمع آوری نظرات شفاهی و کتبی دانش آموزان به این موارد دست یافتیم که:

- ❖ ما بلد نیستیم چیزی را بکشیم و خیلی سخت است.
- ❖ نقاشی و رنگ آمیزی خیلی سخت است.
- ❖ خانواده های ما دوست ندارند ما به نقاشی و رنگ آمیزی که اهمیت چندانی ندارد، بپردازیم.

اطلاعات از طریق همکاران

در جلسه شورای معلمان با حضور مدیر، معاون و تعدادی از همکاران، از آن ها در مورد دلایل بی توجهی دانش آموزان و علاقه ی کم به نقاشی و رنگ آمیزی سؤالاتی پرسیدم که بعضی از جواب های به شرح زیر است:

- ❖ اهمیت ندادن به نقاشی و رنگ آمیزی (خط، نقاشی و طراحی و...) در پایه های پایین تر، مخصوصاً ابتدایی، فقط و فقط سرگرم کردن دانش آموزان.
- ❖ فقدان تصویر ذهنی درست و قبلی از طراحی و نقاشی در ذهن دانش آموزان
- ❖ مجهز نبودن بعضی از معلمان هنر که از تخصص برخوردار نیستند به مهارتهای هنری و گذراندن دوره های آموزش هنر به صورت نظری و عملی و استفاده از معلمان سایر دروس برای این درس.
- ❖ اهمیت ندادن خانواده ها به هنر
- ❖ آشنا نبودن والدین، دانش آموزان و حتی اولیاء مدرسه به اهمیت نقاشی و رنگ آمیزی
- ❖ توضیح نخواستن از معلم از طرف هیچکدام از مسئولان (مدیر، معاون، اولیاء و حتی اداره) در صورت درس ندادن این درس در کلاس از طرف معلم
- ❖ موکول کردن کار هنر و نقاشی و رنگ آمیزی از طرف والدین به تابستان برای گذراندن اوقات فراغت، آن هم به صورت غیر اصولی و فقط وقت گذرانی.

اطلاعات از طریق والدین

در جلسه ای که برای والدین به صورت گروهی در نماز خانه ی مدرسه برای همه ی دروس تشکیل شد، بنده از بعضی از والدین که صاحب نظر بودند و به پیشرفت فرزندانشان خیلی اهمیت می دادند سوالاتی پرسیدم که از نظر آن ها نیز بهره مند شوم بعضی از نظرات آن ها به شرح زیر می باشد:

- ❖ فرزند من اصلاً علاقه ای به هنر و نقاشی ندارد.
 - ❖ حجم درس های بچه ها در این مدرسه به خاطر تیزهوشان بودن زیاد است و درس های اضافه ای مثل فیزیک و شیمی و کتاب های تقویتی اضافه، وقت برای نقاشی و رنگ آمیزی نمی گذارد.
 - ❖ ما خانوادگی خط و نقاشی امان خوب نیست و استعداد هنر نداریم.
 - ❖ الان باید به درس هایش برسد، تابستان او را برای کلاس خط و نقاشی می فرستم.
 - ❖ هنر یاد بگیرد که چه شود؟
- و تعدادی از والدین که شناختی از بنده و پیشینه ی کاری ام داشتند، خواهش می کردند که ترا به خدا کمی هم به هنر بچه ها اهمیت بدهید.

از طریق همکاران متخصص

در جلسه ای که با همکاران سر گروه نقاشی برگزار شد، به مطرح کردن این مسأله که چرا نقاشی و رنگ آمیزی در مدارس زیاد مورد توجه نیست و دانش آموزان علاقه ی چندانی به آن نشان نمی دهند، پرداختم که همکاران عزیز با توجه به تخصص و آشنایی با مشکل نظراتی ارائه دادند که برای من از اهمیت ویژه ای برخوردار بود که در زیر به آن ها پرداخته می شود

- ❖ ساعت نقاشی و رنگ آمیزی خیلی اندک است و چون هنر یک درس کارگاهی است پس نمی توان

زیاد روحیه و کار دانش آموزان را شناخت

- ❖ بعضی از مطالب کلاس بسیار سنگین است و نیاز به وقت و زمان زیادی برای فهماندن آن دارد و

باید در چند جلسه اجرا شود که این باعث خستگی دانش آموز می گردد

❖ اغلب معلمان غیر تخصصی به خاطر مهارت کم، فقط دانش آموزان را سرگرم کرده و متأسفانه کلاس های ضمن خدمت مخصوص نقاشی و رنگ آمیزی برای ارتقاء سطح سواد هنری این همکاران هم تشکیل نمی شود

❖ پشتیبانی نکردن خانواده ها از دانش آموزان برای پرداختن به نقاشی و رنگ آمیزی

❖ برای تشویق دانش آموزان به نقاشی و رنگ آمیزی، در مدرسه فعالیت خاصی صورت نمی گیرد

❖ بعضی از رشته های هنری که با ید در دوره ابتدایی و از اول به آن پرداخته شود، کار نشده و یک باره در متوسطه اول با حجم زیاد به آموزش آن پرداخته می شود مثل درس موسیقی، که این باعث سردرگمی و بی علاقهگی دانش آموزان می شود

❖ ترسی که اغلب دانش آموزان از خراب شدن، کار خود دارند و می ترسند به انجام فعالیت بپردازند

مطالعه از طریق کتاب ها و مجلات

با تحقیق و مشورت از سرگروه های نقاشی و رنگ آمیزی استان و جستجو در اینترنت و مراجعه به کتاب خانه شخصی خود چندین منبع، کتاب، مجله و فصل نامه و... برای مطالعه بیشتر و دسترسی به پاسخ های درست حل مشکل، تهیه و با مطالعه این منابع نکاتی که به نظرم موثر بودند یادداشت کرده و در جریان فعالیت های مختلف، نقاشی و رنگ آمیزی از آن ها بهره بردم و در قسمت منابع به ذکر نام آن ها اشاره شده است.

ضرورت تحقیق

بعد از شناخت عوامل اصلی در نوع نگرش دانش آموزان به هنر و فعالیتهای هنری و نتایج به دست آمده از پرسشنامه های دانش آموزان که ذکر شد، به یک طبقه بندی کلی از داده های صورت گرفته که مربوط به هم هستند و در یک طبقه قرار دارند پرداخته و آن ها را مورد تجزیه و تحلیل کلی قرار دادم.

۱. عدم تسلط برخی از معلمان تخصصی و غیر تخصصی به هنر و فعالیت های گسترده و جذاب آن:

مفاهیم و فعالیت هایی که در درس کلی هنر به دانش آموز متوسطه اول آموزش داده می شود باید در چارچوب اصول و مبانی هنرهای تجسمی قرار گیرد، لذا شرط اول تدریس دروسی مثل نقاشی، طراحی،

سفالگری، خوشنویسی، نمایش و... تسلط کامل و همه جانبه معلم به دانش و فعالیت های هنری در حد مورد نیاز است. و از آن مهمتر علاقه خود معلم به نقاشی و رنگ آمیزی می باشد. اما از آنجا که جذب معلم هنر در آموزش و پرورش بر اساس تخصص و مهارت و توانایی صورت نمی گیرد، این امر خود می تواند یکی از علل اصلی بی علاقه‌گی و افت دانش آموزان در نقاشی و رنگ آمیزی باشد، هستند معلمانی علاقه مند که با نداشتن تخصص و مهارت هنری، خود به آموزش و فراگیری هنر پرداخته اند تا بتوانند آن را به دانش آموز منتقل کنند.

۲. عدم توجه به تفاوت های فردی از طرف معلمان:

یکی از مسائلی که در آموزش نقاشی و رنگ آمیزی از اهمیت خاصی برخوردار است این نکته می باشد که قدرت و سرعت یادگیری و توانایی و حتی گاهی شرایط مالی و رفاهی هر دانش آموز با دیگران یکسان نیست، یکی تجسم قوی دارد و دیگری از دید قوی تری برخوردار است پس گاهی عدم توجه به تفاوت های فردی از طرف همکاران باعث می شود تعدادی از دانش آموزان از حداقل توانایی های خود هم استفاده نکرده و همواره در این درس به نظر ضعیف آیند و به علت تمسخر توسط سایرین و گاهی تنبیهات لفظی و... توسط معلم از این درس متنفر شوند، این مشکل در کلاس های شلوغ و پر جمعیت و مدارس حاشیه ای بیشتر نمود دارد.

۳. عدم ارزشیابی صحیح

ارزشیابی آموزشی جزو ذاتی فرایند یاد دهی و یاد گیری است و برای معلم و خانواده و دانش آموزان از اهمیت بالایی برخوردار است در این مورد خاص دو مشکل پیش می آید گاهی دانش آموز یک خط ساده، بدون هدف و بدون رنگ می کشد و معلم بدون هیچ گونه، ایراد یا صحبتی به او نمره بیست می دهد، این دانش آموز انگیزه ای برای درست یاد گرفتن و اهمیت دادن به هنر را نمی بیند چون می داند نمره اش قانع کننده است که متأسفانه این مورد از طرف خانواده ها هم، هیچ وقت مورد بحث قرار نمی گیرد چون احساس می کنند، از نظر نمره سود برده اند و مورد دوم این است که معلم بدون توجه به توانایی، زحمت و شرایط

کار هنری دانش آموز چون خود از سطح علمی کافی برخوردار نیست نمره های پایین می دهد که یک نوع بی عدالتی است و این باعث زدگی دانش آموز از نقاشی و رنگ آمیزی و فعالیت های هنری می شود.

۴. عدم به کار گیری تنوع، بازی و مفرح بودن کلاس هنر

دانش آموزان، با بازی و تفریح، روابط اجتماعی، مشارکت پذیری، اتحاد و روحیه تعاون و خلاقیت را می آموزند و علاوه بر آن موجب رشد فرایند آموزشی و یادگیری می شود و آن را لذت بخش می کند و یادگیری لذت بخش هیچ گاه فراموش نمی گردد (میرزا بیگی: ۱۳۹۰، ۱۳۰) متأسفانه دیده شده که اغلب کلاس های هنر با بی دقتی بعضی از همکاران مانند درس ریاضی، دینی، عربی و... برگزار می شود در حالی که دروسی مثل هنر و ورزش باید از خصوصیات ذکر شده برخوردار باشند.

۵. عدم توجه به پیش نیازهای درس جدید و آموخته های قبلی دانش آموزان: (سیف: ۱۳۸۰، ۱۶۳)

دروسی مثل خوشنویسی، نمایش، موسیقی، نقاشی و حتی طراحی بدون هیچ تمرین و کارکردی در دوره ابتدایی، به صورت خیلی گسترده در دوره متوسطه آورده شده اند، که این خود برای دانش آموز عدم ارتباط ایجاد می کند چرا که هیچ زمینه ای در ذهن خود ندارد و تنها زمینه فکری او محدود است به نوشتن خوشنویسی به صورت تحریری اگر توسط معلمین ابتدایی کار شود و نقاشی با مداد رنگی به صورت غیر اصولی.

۶. عدم ادامه استفاده از نقاشی و رنگ آمیزی در دوره متوسطه دوم و اشاره به کاربرد نقاشی و رنگ

آمیزی در کتابهای درسی و فرایند تدریس معلمان:

هر گاه دانش آموز، موضوعی را مفید، سودمند و کاربردی احساس کند در فراگیری آن برانگیخته تر شده و آن را برای همیشه به خاطر می سپارد، نقاشی و رنگ آمیزی هم اگر چنین حسی را در دانش آموز به وجود آورد باعث ذوق و شوق و علاقه او می گردد، اما متأسفانه با این که در تمام دروس از جنبه های مختلف هنر استفاده می شود هیچ گونه اشاره ای به آن ها نمی شود مثل خوشنویسی در نوشتن اغلب درسها، اجرای نمایش در دروسی مثل تاریخ، زبان، اجتماعی و... طراحی و نقاشی در بیشتر دروس به کار می روند از طرفی دیگر متأسفانه در متوسطه دوم، غیر از هنرستان ها که معمولاً این تصور می شود که دانش

آموزان با سطح سواد پایین به این مدارس می روند هیچ ردی از درس کاربردی هنر پیدا نیست. در اینجا باید مقصر اصلی را برنامه ریزان و مؤلفین کتب درسی دانست که با وجود آگاهی و دانش نسبت به این موضوع نسبت به آن بی توجه بوده و هستند.

۷. عدم استفاده از امکانات و محیط لازم برای نقاشی و رنگ آمیزی:

معمولاً کلاس های هنر باید به صورت کارگاهی برگزار شود و کلاس موضوعی داشته باشد و معلم با توجه به امکانات مدرسه از حیاط مدرسه، درختان، کلاس و... استفاده کند و حتی گاهی مدل هایی از بیرون به کلاس ببرد و کلاس را جذاب نموده و مناسب برای آموزش هنر قرار دهد.

۸. عدم مشارکت بعضی از دانش آموزان در فرایند تدریس و یادگیری و منفعل بودن آن ها:

با توجه به اینکه یادگیری نتیجه تجربه است پس باید نقاشی و رنگ آمیزی نیز که یک درس تجربی است با حضور فعال و مشارکت کامل دانش آموز تدریس شود و به اجرای دانش آموز احترام گذاشت و او را در جریان تدریس سهیم دانست تا به خود اعتماد کند و جذب فراگیری آن شود.

۹. آگاه نبودن خانواده ها به اهمیت نقاشی و رنگ آمیزی و تأثیری که فعالیت های هنری می تواند بر شخصیت، منش و دیدگاه فرزندان شان داشته باشد.

معمولاً والدین فرزندان شان را در این مورد خاص تشویق نمی کنند، در حالی که به طور مثال دانش آموزی که یک ساز موسیقی را به خوبی می نوازد، چون از طرف دیگران دائماً تشویق می شود و مورد تحسین قرار می گیرد، از نظر شخصیتی، انسانی با اعتماد به نفس بالا، اجتماعی و... است. و همین اعتماد به نفس باعث رشد او در سایر دروس می شود.

۱۰. پیگیری نبودن خانواده ها، در مورد این که، نقاشی و رنگ آمیزی در مدرسه تدریس نمی شود و یا معلم ندارد.

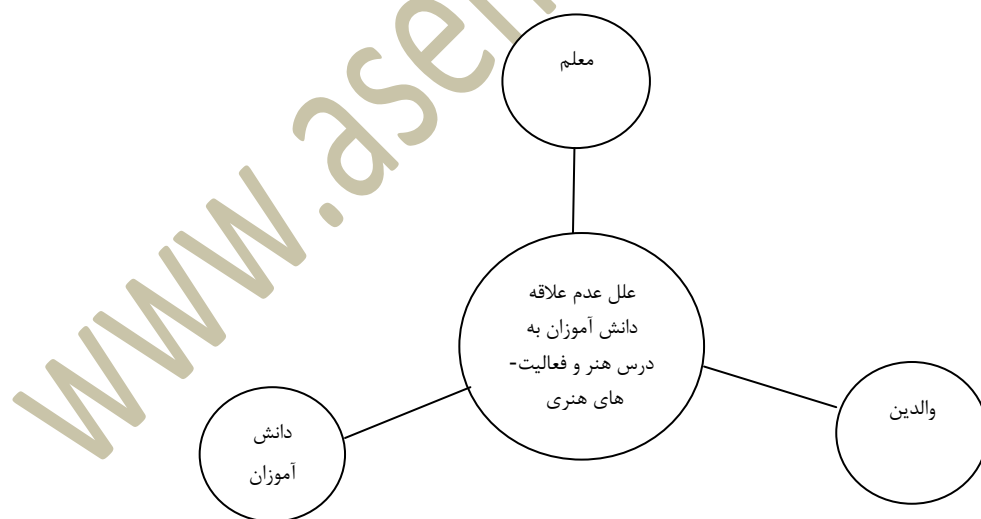
۱۱. عدم آگاهی خانواده ها به این موضوع که انجام فعالیت های هنری می تواند یکی از سرگرمی های

سالم باشد:

هنر می تواند دانش آموزان را از دنیای مجازی و سایر سرگرمی های مخرب دور ساخته و مسیر درستی را پیش روی آن ها قرار دهد.

تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات و داده های پژوهش

پس از جمع آوری علل و عوامل مشکل مذکور و با تجزیه و تحلیل نظرات دانش آموزان، والدین و همکاران و با توجه به مشاهدات خود و مطالعه در کتب و نشریات آموزشی به این نتیجه رسیدیم که این مشکل به صورت ملموس وجود دارد و مهمترین علل عدم علاقه و جذب و مشارکت دانش آموزان در فعالیت های هنری، ۳ عامل خانواده، معلم و خود دانش آموز است که هر کدام به شکلی در به وجود آمدن این مشکل دست دارند سهم هر یک از این سه عامل می تواند متفاوت باشد و به نوبه خود کلید اصلی مسئله محسوب شود این ۳ عامل در تعامل با هم می تواند رشد ذوق هنری و یا عدم رشد آن شوند و وجود یا نبود هر یک از آن ها باعث اختلال در کار خواهد شد.

انتخاب راه حل جدید و موقت

پس از گرد آوری و تهیه اطلاعات به دست آمده از طریق مطالعه کتابها و چند نمونه تحقیق انجام شده و مجلات و پرسش نامه و مصاحبه و نظر خواهی دانش آموزان، همکاران و مشاهده ی تأثیر هنر در سایر دروس و... و تبادل تجربه با همکاران، راه حلهای زیر به دست آمد:

- ❖ قرار دادن یک کلاس موضوعی برای نقاشی و رنگ آمیزی به منظور مهم دانستن این درس
- ❖ چیدمان کلاس به صورت کنفرانسی، دور تا دور کلاس
- ❖ استفاده از آهنگ های بدون کلام و گاهی با کلام مورد تأید آموزش و پرورش که در کلاس های تأمین مدرسی تهران در اختیار مدرسین کشور، قرار گرفته بود
- ❖ برای تنوع دادن به کلاس، نظر خواهی از دانش آموزان درباره علاقه مندیشان به شاخه های مختلف هنر و انجام آن ها در کلاس و شنیدن پیشنهادات آن ها
- ❖ برای متنوع و اثر بخش بودن کلاس هنر، اجرای حتمی درس نمایش در کلاس با توجه به علاقه ای که بیشتر دانش آموزان به نمایش و کارهای نمایشی و گاهی عروسکی دارند
- ❖ استفاده از نرم افزارهای سمعی و بصری و برنامه ی پاور پوینت در اجرای تدریس بعضی از فعالیت های هنری به منظور تنوع دادن به تدریس
- ❖ انجام کارهای فردی و گروهی در زمان کلاس برای، توجه به تفاوت های فردی و توانایی هر کدام از دانش آموزان
- ❖ برگزاری نمایشگاه دائمی در کلاس
- ❖ انتخاب حداقل یک اثر از هر دانش آموز به منظور ایجاد انگیزه بیشتر
- ❖ تشویق فراوان دانش آموزان به انجام فعالیتها و درست اجرا کردن آن ها با توجه به توانایی هایشان، برگزاری نمایشگاه در مدرسه و فروش بعضی از آثار دانش آموزان و خرید توسط پرسنل مدرسه و ایجاد شوق در دانش آموزان

❖ دعوت از والدین و انجمن مدرسه برای دیدن آثار فرزندان خود و سایر دانش آموزان به منظور آشنایی بیشتر و توجه به میزان توانایی دانش آموزان در انجام فعالیت های هنری.

اجرای طرح جدید و نظارت بر آن

متخصصان و معلمان هنر می توانند از خلاقیت خود استفاده کنند و روش هایی را برای آموزش بهتر ارائه دهند، نکته مهم در این روش ها و راهکارها انعطاف پذیری است طوری که دانش آموز این انعطاف پذیری را احساس کند، اگر دانش آموز این برنامه ها را نظیر آموزش ریاضی و یا ادبیات سخت و خشک بداند قطعاً همکاری لازم را نخواهد داشت (تیموری: ۱۳۹۲، ۶۳).

۱. برای اجرای طرح جدید، ابتدا علی رغم موضوعی نبودن کلاسها در مدرسه فرزندان یک کلاس اختصاصی برای هنر که از نور کافی و مطلوبی برخوردار بود انتخاب کرده و از دانش آموزان خواسته شد که به صورت کنفرانسی و یا نعلی شکل، صندلی های خود را مرتب کنند با این چیدمان همه بچه ها معلم و تخته را به صورت کامل دیده و معلم نیز راحت می توانست برای دیدن آثار و کارهای آن ها رفت و آمد کند و خیلی مورد توجه دانش آموزان قرار گرفت بعد با انتخاب خود دانش آموزان آن ها به گروه های ۵ نفره تقسیم شدند تا راحت تر در کارهای گروهی فعالیت کنند.

۲. برای انجام هر فعالیت ابتدا با بچه ها مشورت شده و نظر آن ها خواسته می شد این کار احساس ارزشمند بودن عقاید شان را به همراه داشت.

۳. از بچه ها خواسته شد از ظروفی که دور ریختنی هستند یا به درد خانه نمی خورد با خود به مدرسه آورده و در کلاس طراحی برای مدل عینی استفاده کنند که خیلی مورد استقبال قرار گرفت.

۴. اولین جلسه کلاس بعد از تغییرات، با بازی های دقتی شروع شد مثلاً از بچه ها خواسته می شد بگویند که در راهروی طبقه دوم که کلاس هنر در آنجا تشکیل می شد چند در چوبی وجود دارد و یا چند تا لامپ، پله و... قرار دارد، این کار تنوعی به کلاس داده بود و در عین حال دقت آن ها را مورد ارزیابی قرار می داد

۵. گاهی دانش آموزان را به دیدن مکان های تاریخی شهرستان و یا نمایشگاه هایی که در سطح شهرستان برگزار می شد برده تا روحیه دانش آموزان و چشم آن ها با دیدن آثار تقویت شود.

۶. صحبت معلم با دانش آموزان درباره اهمیت نقاشی و رنگ آمیزی، تأثیر و کاربرد آن در سایر دروس و یا زندگی روزمره اشان مثلاً این که شناخت رنگ ها و خواص آن ها می تواند چه تأثیری در انتخاب لباس، چیدمان سفره غذا، اتاق و دکور آن و... داشته باشد. این که هدف اصلی نقاشی و رنگ آمیزی بوجود آوردن هنرمندان زیادی مثل پیکاسو، ونگوگ و کمال الملک و... نیست بلکه تغییر در دید آن ها و عوض کردن نگاه شان به دنیای اطراف، طبیعت و هر آنچه که تا حالا به آن توجه نکرده اند، مثل رنگ های موجود در طبیعت و اگر این رنگ ها نبودند چه اتفاقی می افتاد، توجه به رنگ ها و نقش های موجود در بدن حیوانات، پرندگان، حشرات و... آواهای گوش نواز موجود در طبیعت که زیاد به آن توجه نشده، صدای آبشار، صدای باران، حرکت بال پرند و... که این موارد خیلی مورد توجه دانش آموزان قرار گرفته و در زنگ تفریح و ساعت غیر نقاشی و رنگ آمیزی در مورد آن صحبت می کردند.

۷. تشکیل یک جلسه توجیهی برای والدین و صحبت درباره هنر و اهمیت آن و تأثیری که هنر می تواند بر شخصیت و رفتار و عمل دانش آموزان و همچنین سایر دروس آنان داشته باشد، تأثیری که هنر در برطرف کردن مشکل روانی و فردی بچه ها، مثل خجالتی بودن، گوشه گیری عدم اعتماد به نفس و... دانش آموزان داشته باشد و این که در هنگام انجام فعالیت های هنری، دانش آموزان را مورد تشویق قرار دهند و تأثیر آن را بر روی فرزندانشان و شخصیت آن ها در دراز مدت ببینند و این که چگونه هنر و انجام فعالیت های هنری یکی از سرگرمی های مفید است که می تواند جلوی خیلی از مشکلات اوقات فراغت و بیکاری دانش آموزان که اغلب در فضای مجازی و... تلف می شود را بگیرد.

۸. متنوع کردن فعالیت های هنری مثلاً یک هفته کاردستی، هفته بعد خوش نویسی، انواع دوخت، سفالگری، نمایش، طراحی به انواع مدل ها برای جلوگیری از بی حوصلگی، جلد سازی، نقطه کوبی روی سفال، کاشی کاری با کاغذ های رنگی، نقاشی و طراحی های ذهنی و خیالی و... این کار باعث جلوگیری از خستگی در انجام کارهای هنری می شد.

۹. فعالیت هایی که نیاز به وسایل و زمان بیشتر داشتند را به صورت گروهی قرار داده تا کمتر ایجاد

مشکل کند

۱۰. استفاده از معلمان و دانش آموزانی که در انجام بعضی از فعالیت های هنری تخصص داشتند به منظور تنوع و جذابیت به کلاس هنر مثلاً برای تدریس نقطه کوبی از تجربیات سرکار خانم عبدالملکی معلم کار و فناوری استفاده شد و یا در تدریس دوخت کیف های چرمی از تجربیات یکی از دانش آموزان که به همراه مادرش در این کار تخصص داشتند استفاده شد، این کار باعث تشویق و حس مشارکت در سایر دانش آموزان می گردید.

۱۱. اجرای نمایش های عروسکی و پانتومیم و... با موضوعات مختلف در کلاس این درس خیلی مورد توجه دانش آموزان بود و اصرار داشتند که هر هفته نمایش داشته باشند، معمولاً کارهایی که با استقبال دانش آموزان مواجه می باشد، بیشتر انجام می گرفت و پیشنهاد به همکاران دروس دیگر، که از این استعداد بچه ها در درس هایی که می توان به روش نمایشی اجرا کرد، استفاده کنند.

۱۲. نکته ای که تأثیر بسزایی در روند روبه رشد کلاس هنر داشت این بود که روز اول قانونی تدوین شد که همه بچه ها کارهایشان را ارائه دهند حتی اگر به نظر خودشان خوب نباشد و هیچ کس حق مسخره کردن آثار دیگران را ندارد، در ضمن در ساعت نقاشی و رنگ آمیزی بچه ها اجازه داشتند که از لباس کار استفاده کنند و در صورت نداشتن لباس کار، مانتوی خود را درآورده و راحت در کلاس به انجام فعالیت بپردازند، این کار کمک می کرد آن عده از بچه ها که نگران کثیف شدن مانتوی مدرسه خود به وسیله رنگ و آب و... هستند با فراغ بال به انجام فعالیت های بپردازند.

۱۳. استفاده از دانش آموزان فعال در امور فرهنگی و هنری و فعالیت های متفرقه مثل تزئین برای جشن ها و زیبا سازی مدرسه و به منظور تشویق به انجام فعالیت های هنری و شناخته شدن توسط سایر دانش آموزان و معلمان و اولیاء مدرسه و حتی دانش آموزان متوسطه دوم.

۱۴. تزئین شیشه های کلاس به صورت ویتراژ باطلق های رنگی به صورت گروهی که خیلی مورد علاقه دانش آموزان قرار گرفت و باعث شد کلاس هنر متمایز شده و سایر دانش آموزان و همکاران هم با ورود به کلاس متوجه این موضوع شوند.

۱۵. برگزاری نمایشگاه از آثار نقاشی و خوشنویسی و فعالیت های هنری آن ها در مناسبت های مختلف مثل دهه فجر.

۱۶. ایجاد یک ابتکار در ارزشیابی آثار برای جلوگیری از اضطراب دانش آموز برای کمبود نمره به این شکل که هر دانش آموزی که به انجام فعالیت های هنری مطابق توان خود بپردازد، نمره کامل، یعنی بیست را گرفته و هر کس فعالیت بیشتر انجام دهد مثبت های اضافه می گیرد مثلاً (۲۰+) یا (۲۰+) و... این کار اضطراب کمبود نمره را هم برای خانواده ها که اتفاقاً در این مدرسه برایشان خیلی ارزش داشت و هم برای خود دانش آموزان از بین برده و مانع انجام فعالیت های هنری نمی شد.

۱۷. تشویق دانش آموزان به شرکت در مسابقات مختلف هنری برای ایجاد اعتماد به نفس بیشتر و احساس رضایت از خود که از طرف مدرسه یا اداره برگزار می شد.

۱۸. در درس خوشنویسی برای جلوگیری از استرس و کمبود وقت، فقط خط تحریری تدریس می شد که در انجام آن هم استفاده از کاغذ پوستی برای انداختن کاغذ بر روی سرمشق معلم و تمرین حرکات و حروف، را اجباری کرده این کار قبلاً یک نوع تقلب حساب می شد اما دانش آموز با انداختن کاغذ پوستی بر روی خط معلم و یا سرمشق شیوه درست حرکت دست و نوشتن آن حرف یا اتصال را فراگرفته و انجام می داد این شیوه از طرف خانواده ها با مراجعاتی که در طول سال به مدرسه داشتند و اظهار می کردند خیلی مورد توجه قرار گرفت و حتی خیلی از آن ها اذعان داشتند که ما نیز خود به این روش به تمرین خط با فرزندانمان می پردازیم.

۱۹. در بحث نقاشی به صورت خیلی ساده به آموزش رنگ ها، خواص و روان شناسی رنگ ها و تأثیر آن از نظر روانی بر انسان و یا سایر رنگ ها پرداخته و به صورت کاربردی خواسته می شد که در نقاشی یا کاردستی و سایر فعالیت های هنریشان مثل ساخت کتاب قصه، جلد سازی و ماکت،... به کار ببرند مثلاً

تأثیری که رنگ های سرد و گرم در کوچکی یا بزرگی فضا دارند، این ها برای دانش آموزان و خانواده هایشان خیلی جذاب می نمود و در نظر خواهی هایی که در طول سال می شد به این مهم اشاره می کردند. ۲۰. در مناسبت هایی مثل روز معلم و یا عید نوروز بچه ها کارت پستال هایی با نقاشی و طراحی خود، کشیده و تزیین می کردند و به دوستان و معلمان و خانواده اشان کادو می دادند، برای روز پدر و روز مادر، بچه ها از تکنیک طراحی به روش شطرنجی استفاده کرده و تصویر پدر یا مادرشان را دقیقاً شبیه عکسشان کشیده به آن ها کادو دادند، این تکنیک از طرف خانواده ها، خود دانش آموزان و حتی سایر همکاران حاضر در مدرسه مورد استقبال قرار گرفت.

۲۱. بچه ها از تابلو های دست ساز خود در تزیین اتاق خود و خانه اشان استفاده کرده که خیلی برای دانش آموزان و خانواده هایشان خوش آیند بود.

۲۲. به منظور بالا بردن سطح آگاهی همکاران در دوره ابتدایی و متوسطه اول کارگاه های هنری و کلاس های ضمن خدمت در سطح شهرستان تشکیل داده تا شاید بتوان تاحدی این مشکل را از پایه از بین برد.

ارزیابی بعد از اجرای طرح (نقاط قوت)

- ❖ دانش آموزان و بخصوص دانش آموز مورد پژوهش در نقاشی و رنگ آمیزی دقت و تمرکز کافی را دارند و وقت بیشتری می گذارند.
- ❖ به نقاشی و رنگ آمیزی و فعالیت های مربوط به آن علاقه و رغبت زیادی نشان داده طوری که از مدیر مدرسه درخواست شده بود.
- ❖ بیشتر بچه ها، تکالیف هنر را بدون کمک گرفتن از اولیاء و خانواده و با علاقه وافر انجام می دهند
- ❖ تا حد زیادی با کاربرد نقاشی و رنگ آمیزی در دروس دیگر و زندگی روزمره و مسائل روزانه آشنا شده و از آن ها برای انجام فعالیت های روز مره بهره می برند.
- ❖ با روحیه خیلی شاد و سرزنده در فعالیت هایی مثل طراحی در محیط باز (داخل حیاط) مسابقات روزنامه دیواری، نقاشی، خوشنویسی و... شرکت کرده و بهانه تراشی نمی کردند.

❖ اغلب اولیاء دانش آموزان از تغییر در ذهنیت و دیدگاه فرزندان خود نسبت به نقاشی و رنگ آمیزی و کاربرد آن در سایر امور رضایت داشته و این مطالب را چه از طریق تلفن به مدیر، معاون و یا حضوری متذکر می شدند.

❖ بیشتر همکاران در دفتر و در هر فرصتی به خاطر تغییر در نوع نوشتار و انجام فعالیت‌های فوق برنامه سایر دروس که بیشتر با هنر در ارتباط بودند و به بهترین شکل صورت می گرفت تشکر کرده و احساس خوبی داشتند. ارزشیابی تأثیر اقدامات جدید و اعتبار بخشی به آن برای این که بتوانم ارزشیابی و قضاوتی منطقی از اقدامات انجام شده داشته باشم و تأثیر آن را به درستی بسنجم (فکور و همکاران: ۱۳۹۰، ۷۷)، مقایسه ای بین وضعیت اولیه (شواهد ۱) و وضعیت ثانویه (شواهد ۲) انجام داده که از بررسی دو جدول شماره (۴) و (۷) نتایج زیر حاصل شد.

مجموع میانگین خیلی کم	مجموع میانگین کم	مجموع میانگین متوسط	مجموع میانگین زیاد	مجموع میانگین خیلی زیاد
۴۸	۲۹/۲	۱۰/۹	۳/۳	۰/۹
۷۷/۲		۱۰/۹		۴/۲

مجموع میانگین خیلی کم	مجموع میانگین کم	مجموع میانگین متوسط	مجموع میانگین زیاد	مجموع میانگین خیلی زیاد
۰/۴	۲/۸	۱۲/۴	۳۸/۱	۴۶/۱
۳/۲		۱۱/۸		۸۴/۲

پس از انجام جمع بندی ها و نتایج ارزیابی آن ها به منظور اعتبار بخشی به طرح، آن را در اختیار دو تن از صاحب نظران و متخصصان آشنا به برنامه های معلمان پژوهنده و مدرسان این دوره قرار داده تا نظرات خود

را در خصوص مراحل مختلف طرح کتباً گزارش کنند، که پس از بررسی آن‌ها نیز این طرح را مثبت و با اعتبار و دقت بالایی ارزیابی کردند.

نقاط ضعف :

کمبود امکانات و وقت

بیان گزارش نهایی و نتیجه گیری

تنوع در موضوع نقاشی و رنگ آمیزی و هنر در ایجاد علاقه مندی دانش آموزان به یادگیری و انجام با عشق فعالیت‌های هنری تأثیر بسزایی دارد (توماس، ج. سیلک: ۱۳۹۲، ۵۱)، بر این اساس سعی شد کلاس را به بهترین شکل سازماندهی کرده و توجه به تفاوت‌های فردی و استفاده از تمامی امکانات موجود در کلاس و مدرسه، در حل مسائل درسی و مشکلات دانش آموزان را به کار برده و با اجرای این طرح، به این نتیجه رسیده که برای ارائه و اثر بخشی نقاشی و رنگ آمیزی

- ❖ اولین عامل تشویق دانش آموزان چه به صورت فردی و چه گروهی است؟
- ❖ توجه به تفاوت‌های فردی، نیازها و علائق و نظرات آن‌ها
- ❖ برگزاری نمایشگاه و بازدید از اماکن دیدنی در دسترس
- ❖ استفاده از توان علمی خود دانش آموزان در مورد بسیاری موارد لازم و ضروری است
- ❖ مشارکت دادن دانش آموزان و خانواده‌های آن‌ها در فعالیت‌های جذاب آن
- ❖ انجام فعالیت‌های کارگاهی و عملی کمک زیادی به تثبیت و تعمق یادگیری آن‌ها دارد.
- ❖ دانش آموزان به دلیل نداشتن ترس از انجام فعالیت‌های هنری و جذابیتی که این درس برایشان ایجاد شده، در طول کلاس احساس خستگی و کسالت نمی‌کردند و تا آخر کلاس پویا و پر جنب و جوش بودند.
- ❖ نگرانی و ترس و ناراحتی‌های دانش آموزان از نتوانستن و انجام ندادن و یاد نگرفتن نقاشی و رنگ آمیزی کاهش یافته است.

❖ تکالیف و فعالیت‌ها، توسط خود بچه‌ها صورت گرفته و والدین از پیشرفت و بهبود وضعیت هنر فرزندانشان اظهار رضایت می‌کردند.

❖ خلاقیت و نوآوری دانش‌آموزان در میان آثارشان دیده می‌شد.

❖ کاربرد هنر را در سایر دروس دیده و همچنین در زندگی روزمره آن‌ها مثل نوع لباس پوشیدن، نوع تزئین کتب و دفتر و خانه و...

❖ به دلیل تکرار و تمرین، مهارت و توانایی آن‌ها در انجام فعالیت‌های هنری زیاد شده که سرعت یادگیری آن‌ها را بالا برده است.

❖ قدرت تجزیه و تحلیل و نقد و بررسی آثار خود و سایر دوستانشان را داشته و به اظهار نظر در مورد آثار آنان می‌پردازند.

❖ کلاس‌های کارگاهی و ضمن خدمت برای دبیران غیرتخصصی تشکیل شده که تا حد زیادی اثر بخش بود.

❖ علاقه به پیگیری، ادامه کلاس‌های هنری و در برخی موارد با کنجکاوی به تحقیق و جستجو در کتابها و اینترنت می‌پرداختند، مثل جلد سازی، نقطه کوبی و نمایش و...

❖ خیلی از دانش‌آموزانی که در کلاس منفعل، گوشه‌گیر و منزوی بودند خیلی راحت در فعالیت‌ها شرکت کرده در مورد آثار خود و دوستانشان صحبت کرده و از اعتماد به نفس بالایی برخوردارند.

پیشنهادها

❖ معرفی و تشویق معلمان موفق در نقاشی و رنگ آمیزی چه تخصصی و چه غیر تخصصی به منظور ایجاد انگیزه برای سایر معلمان.

❖ توجه شدید به توانایی‌های فردی و مقایسه نکردن دانش‌آموزان و آثارشان با یکدیگر، باید هر دانش‌آموز را نسبت به پیشرفت خودش در نظر بگیرند و تغییراتی که در روند کارش ایجاد شده است.

❖ مدیران مدارس فضاهای مناسب برای انجام فعالیت‌های گروهی دانش‌آموزان نقاشی با شن در کف سالن مدرسه یا نقاشی دیواری و...

- ❖ به نقاشی و طراحی ذهنی در بحث طراحی و نقاشی بیشتر پرداخته شود.
- ❖ آموزش به صورت غیر مستقیم (تلنگر به ذهن) در رسانه ها، مخصوصاً تلویزیون بیشتر شود.

منابع و مآخذ

- ۱- توماس، گلین، ج سلک، آنجله م، (۱۳۹۲)، مقدمه ای بر روانشناسی نقاشی کودکان - ترجمه محمد تقی فرامرزی، تهران (۱۳۹۲)، مقدمه ای بر روانشناسی نقاشی کودکان، تهران، نشر دنیای نو.
- ۲- تیموری، کاوه، (۱۳۹۲)، فصلنامه، رشد آموزش هنر ۳۶، دوره یازدهم، شماره ۲، زمستان، تهران، چاپ سهامی عام
- ۳- تیموری، کاوه، (۱۳۹۴)، فصلنامه، رشد آموزش هنر ۴۴، دوره سیزدهم، شماره ۲، زمستان، تهران، چاپ سهامی عام
- ۴- حبیبی فکور، دانش آموزان و همکاران (۱۳۹۰)، گزارش های برتر اقدام پژوهی، همدان، چاپ گیتی
- ۵- شریف زاده، سید عبدالمجید، (۱۳۸۵)، فصلنامه، رشد آموزش هنر ۷، دوره چهارم، شماره یک، پاییز، تهران، چاپ سهامی عام
- ۶- شریف زاده، سید عبدالمجید، (۱۳۸۶)، فصلنامه، رشد آموزش هنر ۹، دوره چهارم - شماره ۳، بهار، تهران، سهامی عام
- ۷- قاسمی پویا اقبال (۱۳۸۲)، راهنمای معلمان پژوهنده، تهران چاپ خاشع
- ۸- گودالیوس، ایوان، اسپیرز، پک، (۱۳۹۰)، رویکرد های معاصر در آموزش هنر، ترجمه فرشته صاحب قلم، تهران، چاپ نظر سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان
- ۹- میرزا بیگی، علی، (۱۳۹۰)، نقش هنر در آموزش و پرورش و بهداشت روانی کودکان، تهران، انتشارات مدرسه
- ۱۰- ولادسیلاو، زی من کو، (۱۳۵۷)، انسان دوستی و هنر، ترجمه جلال علوی نیا، تهران، حقیقت